

Планинарски Клуб
“Камена Гора”
Пријепоље
Србија

т.р.: 355-1027527-13 код Војвођанске банке адреса ул. Санџачких бригада бр.2, 31300 Пријепоље, e-mail info@pdkamenagora.rs
матични број: 07283253, шифра делатности: 9312, ПИБ: 101 618 209, контакт адреса: www.pdkamenagora.rs

„SRPSKA NACIONALNA EKSPEDICIJA – ELBRUS 2016“

од 04. до 18. јула 2016. године

ORGANIZATOR:Služba planinarskih vodiča Planinarskog saveza Srbije

Tehnički organizator:Planinarski klub “Kamena Gora” Prijepolje

IZVEŠTAJ

KAVKAZ je planinski masiv između Crnog mora i Kaspijskoga jezera a dug je oko 1200 km. Proteže se teritorijom Rusije, Gruzije, Armenije i Azerbejdžana, pravcem severozapad-jugoistok. Nastao je delovanjem tektonskih sila. Najviši vrh je Elbrus (5642 mnv) koji je, u stvari, ugašen vulkan a nalazi se na zapadnom delu Kavkaskih planina, u Rusiji (Kabardino-Balkarskoj i Karačaj-Čerkeskoj republici), na samoj granici sa Gruzijom.

ELBRUS je najviši vrh Evrope (5642mnv), zatim slede Dykhtau (Rusija–5205mnv), Shkhara

(Gruzija–5201mnv) a na četvrtom mestu je Mont Blanc (Francuska–4808mnv). Lokalni narod, Balkarci, su mu dali ime „*Mingi-Tau*“ što u prevodu znači „*kao hiljadu planina*“ aludirajući na samu veličinu Planine.

U susret obeležavanju Jubileja (**20 godina postojanja Službe planinarskih vodiča Planinarskog saveza Srbije - 2017. godine**) proslava započinje planinarskom ekspedicijom na najviši vrh Evrope – Zapadni Elbrus (5642 mnv), na Kavkazu u Ruskoj Federaciji, pod nazivom „SRPSKA NACIONALNA EKSPEDICIJA – ELBRUS 2016“.

© Foto: Ivan N. Kovačević

Članovi ekspedicije :

- 1. Ilija Andrejić** (vođa Ekspedicije, vodič 2. kategorije, MBR 175), PK „Kamenica Gora“ Prijevođe
- 2. Ivan N. Kovačević** (zam. vođe Ekspedicije i organizator, vodič 2. kategorije, MBR 394). PSK „Dunav“ Beograd
- 3. Mirsad Jandrić** - vodič 3.kategorije član PK „Sandžak“ Novi Pazar
- 4. Selmo Sadović** član PK“Sandžak“ Novi Pazar
- 5. Vukašin Andrejić**-PK „Kamenica Gora“ Prijevođe
- 6. Petar Rajda**- PK“Ravnica“ Bačka Palanka

Ekspedicija je organizovana u periodu od 04. do 18. jula 2016. godine. Na put smo krenuli iz Beograda preko Moskve i Mineralnih Voda do Terskola, sela u podnožju planine Elbrus na Kavkazu. Ova ruta je izabrana zbog preporuke ambasade Srbije u Turskoj da se, po mogućstvu, izbegne kretanje kroz Tursku prema istoku zbog pogoršane bezbednosne situacije. To se, na kraju, pokazalo kao dobar izbor svedočeći nemirima koji su izbili u Turskoj pri kraju naše Ekspedicije.

Prilazeći Kavkazu (Kabardinsko-Balkarska Republika Ruske Federacije) videli smo da je to dominantno stočarski kraj, nalik srednjoj Aziji, ravan i širok plato ogromnih razmara, gde se stoka slobodno kreće kako po širokim travnatim prostranstvima tako i po putevima gde ih vozači pažljivo obilaze gledajući da ih ne povrede. Čak i stoka mirno стоји на путу omogućavajući vozačima da ih bezbedno obidi. Čudna i moderna simbiozaprošlih i sadašnjih vremena. Videli smo mnogo vozila iz starog SSSR-a (prastari Moskviči, Volge, Lade, GAZ-ove) kao i moderne Mercedes, Audije, Tojote, itd. Pošto je narod većinski okrenut ka islamu životinje koje smo sretali su bile, uglavnom, goveda i ovce. Shodno tome, izobilje mlečnih proizvoda u vidu sireva, kefira, ajrana i sličnih svakodnevno su bili na

našem meniju. Hrana se uglavnom spremi kuvanjem (šurpa, lagman, boršč, mantije – to vam je poznato, zar ne?), prženjem (čeburek – opet poznato?, hičin, forelj, ...) i na roštilju (šašlik, ljlja na mangale (roštilju), kebab, i slično).

Smešteni smo u selu Terskol na visini od oko 2180mrv. Ekspediciju odmah prijavljujemo službi Misistarstva za vanredne situacije Ruske Federacije – MČS-u, i dobijamo dozvolu za uspon na Elbrus, zavedenu pod brojem 893 i

instrukcije kako da se ponašamo u planini i koji su mobilni brojevi za slučaj nezgode, koje, nadam se, nećemo morati da koristimo. Odatle smo prvo nekoliko dana radili aklimatizacione uspone na okolne vrhove i odredišta da bi nam se organizam postepeno privikavao na manjak kiseonika.

Svako jutro i svako veče merili smo zasićenost krvi kiseonikom (Saturacija O₂) i puls. Sa visinom pada vrednost saturacije a raste puls. To su prirodni mehanizmi da se organizam opskrbi dovoljnom količinom kiseonika za pojačane napore u sredini koja

je siromašnija kiseonikom nego tamo gde živimo. Od pravilne aklimatizacije zavisi da li ćemo rizikovati da dobijemo visinsku bolest, edem pluća ili mozga a, u kraјnjem, da li ćemo uspešno ispenjati vrh. Bitno je napomenuti da se mora pitи i dovoljna količina tečnosti uz uravnoteženu (lako svarljivu a nutricionistički bogatu) ishranu. Sve te podatke pomno beležimo i analiziramo ponašanje organizma svakog učesnika Ekspedicije iz dana u dan i donosimo adekvatne odluke.

U aklimatizacionoj pripremi ispenjali smo sledeće vrhove i odredišta:

- **Čeget** - 3461mrv, sa predivnim pogledom na Elbrus
- **Opservatoriju iznad Terskola** – 3100mrv,
- **Krugozor** – 3000mrv
- **Stanica Mir** – 3500mrv

Pošto smo postupno aklimatizovali organizam na veliku visinu krenuli smo u visinske kampove u kojima ćemo boraviti sledećih 5 dana i ispenjati i sam Zapadni Elbrus. Vreme nam nije bilo naklonjeno prvih dana po dolasku na Kavkaz ali su vremenska prognozai naši kontakti sa drugim grupama koje su već u visinskim kampovima, ukazivali da će se vreme popraviti i stabilizovati narednih dana baš kada mi budemo gore. Dan pred odlazak u visinke kampove proslavljam rođendan u veseloj atmosferi ☺. Od učesnika Ekspedicije sam, na poklon, dobio vodičko uže.

Završni deo uspona

započinjemo dolaskom do Garabašija (3750mnv-našeg „baznog kampa“ za uspon na Elbrus). Smešteni smo u barelima (buradima) koji primaju po 6 osoba. Odmah radimo aklimatizaciju do Prijuta (4150mnv) i vraćamo se u bazni kamp. Narednog dana radimo aklimatizaciju do Stene Pastuhova (Pastuchov Rocks – 4800mnv) i vraćamo se do Garabašija. Po merenjima aklimatizacija dobro napreduje i svi se dobro osećamo. U prilog nam ide i to što se vreme popravlja i stabilizuje pa je i raspoloženje mnogo bolje a da ne kažem da predivan vidik „puca“ na sve strane. Prosto ne znaš u kom pravcu je vidik lepši:

Približava se Summit day i mi prelazimo u viši kamp, Prijut na visinu od 4200mnv. Tu ćemo, po planu, biti naredna tri dana.

Sledeći dan ponovo izlazimo do Stene Pastuhova (4800mnv) i vraćamo se na 4200mnv. Tu dobijamo korisnu informaciju da će sledeći dan biti miran i sa relativno malo vetra te odlučujemo da ovu noć, tačnije oko 02:00 ujutru krenemo na završni uspon. Odmah spremamo neophodne stvari u mali ranac (termose sa tečnošću, laku energetsku hranu, perjane jakne za slučaj potrebe, navlačne rukavice), spremamo kamere i fotoaparate, odvajamo garderobu koju ćemo obući noćas te tehničku opremu (dereze, cepine, pojaseve, karabinere, uže za navezu). Jedemo lagantu večeru ali smo uzbudjeni i ne možemo da spavamo pa leškarimo štedeći energiju.

Brzo je prošlo vreme do polaska i već smo u koloni, sa derezama na nogama, pojasevima i čeonim lampama na glavama, u koloni kao vojnici, tako da izgledamo kao svitci koji vijugaju prema vrhu planine. Noć je blago do umereno vetrovita, sneg zamrznut i krećemo se polako, ritmički mantrajući u sebi samo sebi poznatu mantru. Iza leđa nam se rađa sunce obasjavajući toplim bojama krajolik koji se polako nazire u tami. Pogled koji se ukazuje u ovim momentima je neprocenjiva lepota čiju sliku večno nosiš u sebi i zbog koje se diviš lepoti planete koja nam je svima

SERBIAN NATIONAL EXPEDITION
ELBRUS 2016
СЕРБСКОГ НАЦИОНАЛНОГ ЕКСПЕДИЦИЈЕ
ЭЛЬБРУС 2016
© Foto: Јован Н. Конаковић

SERBIAN NATIONAL EXPEDITION
ELBRUS 2016
СЕРБСКОГ НАЦИОНАЛНОГ ЕКСПЕДИЦИЈЕ
ЭЛЬБРУС 2016
© Foto: Јован Н. Конаковић

dom.

Idući traverzom dižemo se iznad 5100mnv i napredujemo prema Sedlu koje se nalazi na 5300mnv. Kada tu budemo stigli moći ćemo da napravimo pauzu, da se malo okrepimo toplim čajem iz termosa i pojedemo nešto slatko da nam vrati toplotu i energiju u telo. Inače nisam zimogrožljiv, naprotiv, ali osećam kako mi prsti na rukama postaju hladniji pa ih ubrzano pomeram ne bi li naterao krv da uđe u njih i zagreje ih. Koncentrisan sam na svaki korak i pratim Ilijin i Vuletov korak i ritam, koji su ispred mene.

Korak po korak i stižemo na Sedlo (5300mnv) dok nas miluju topli sunčevi zraci vraćajući telu elan. Tu pravimo pauzu za završni uspon.

Vukašin zbog hladnoće na traverzi iznad sedla (5330mnv) odustaje od daljeg uspona a ja kako se radi o mladom penjaču ostajem sa njim da sačekam ostale koji nastavljaju sa penjanjem vrha.

Pošto smo bili u senci odlučujem da ja sa Vukašinom krenem nazad a ostatak ekipe nastavlja : Ivan,Mirsad i Selmo tako Ivan Kovačević zamenika vođe ekspedicije koji dalje prenosi događanje na završnom usponu.

/Uskoro se ponovo pokrećemo i stpljivo, polako ali uporno, korak po korak, prilazimo završnom delu uspona. Sve ovo traje ali je lepo jer imaš svest da ćeš uskoro ispenjati najvišu planinu u Evropi i da nema potrebe da žuriš jer tamo na vrhu duva vетар i nećeš moći dugo da se zadržavaš pa uživaj u ovom pristupu samom vrhu. Naravno da ti se po glavi motaju razne slike i razmišljanja, razne drage osobe, događaji pa se setih i misli jednog našeg proslavljenog planinara i alpiniste da u planinu odeš kao jedna a vratiš se kao druga, mnogo bolja, osoba. Dok razmišljam vidim i vrh i nekoliko silueta na njemu. To je to, tu sam. Još koji minut i, stojim na vrhu. Prvo ventiliram, punim pluća kiseonikom i razgledam iz kog ugla bi bilo najbolje napraviti fotografije. Kamera, koja mi je pričvršćena na grudima, je snimila završni uspon a snima i sada dok se motam po vrhu.

Vadim tri zastave: Srpsku-državnu, Kompanije „Dunav osiguranje“ i PSK „Dunav“. Čekam da se euforični česi islikaju pa da priđemo i mi oznaci na vrhu da napravimo fotografije. Evo nas na vrhu Zapadnog Elbrusa (5642mnv),

na „krovu“ Evrope. Datum je 14. juli 2016. godine a vreme je 10 sati i 14 minuta. Cilj, ispenjati Elbrus je postignut.

Uraa!

SRPSKA NACIONALNA EKSPEDICIJA u povodu obeležavanja Jubileja (20 godina postojanja Službe planinarskih vodiča Planinarskog saveza Srbije - 2017. godine) je ispunila svoj cilj!

Vrh su popeli:

1. Ivan N. Kovačević (zam. vođe Ekspedicije i organizator, vodič 2. kategorije, MBR 394). PSK „Dunav“ Beograd
2. Mirsad Jandrić - vodič 3. kategorije član PK „Sandžask“ Novi Pazar
3. Selmo Sadović član PK „Sandžak“ Novi Pazar

U Prijepolju

20.08.2016.g.

Vođa ekspedicije

Ilija Andrejić